

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Talpă Boris, Daguța Sergiu,

a examinat, fără citarea părților, admisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Sivițki Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2023,

a c o n s t a t a t:

1. La 26 mai 2022, condamnatul Sivițki Oleg a depus pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, o cerere prin care reclamă aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și anume reducerea pedepsei în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia.

În motivarea cererii a fost indicat că nu este de acord cu refuzul emis de Comisia specială a instituției Penitenciare nr.9 Pruncul din 04 mai 2022, în privința înaintării demersului în instanță privind aplicarea actului de amnistie în privința sa.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 17 octombrie 2022, a fost respinsă cererea depusă de către condamnatul Sivițki Oleg, privind aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ca fiind nefondată.

3. Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Sivițki Oleg, a contestat încheierea cu recurs, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea în sensul formulat.

În motivarea cererii de recurs avocatul condamnatului a invocat că este aberantă poziția instanței prin care conform prevederilor art.107 Cod penal, amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii infracțiunii asupra minorilor, prevăzute de art.206 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2023, a fost respins ca nefondat recursul declarat, cu menținerea încheierii fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs analizând normele de drept aplicabile cazului, a reiterat prevederile art.469 alin.(1) pct. 15) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 Cod de executare).

În conformitate cu art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit prevederilor art.272 alin.(1) Cod de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 Cod penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile și organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat și, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art.470 Cod de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt și de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

Potrivit prevederilor art.1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.art.2-5, 7, 8. Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare - comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate - de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror. Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

Art.6 alin.(1) lit. d) și e) din Legea privind amnistia, stipulează că, prevederile art.art.1-5 nu se aplică persoanei: d) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr.985/2002: (...), art. 205 și 206, (...); e) care a săvârșit infracțiunea prevăzută la art.166¹ alin.(2)–(4), precum și a săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.art.171–175¹, 201, 206, 208–208² Cod penal nr.985/2002.

Potrivit materialelor cauzei se constată că, deținutul Sivițki Oleg a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 decembrie 2015 pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.42 alin.(3), (4) – 206 alin.(3) lit. f); 84 alin.(4) – 206 alin.(3) lit. b); 220 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa în conformitate cu art.84 Cod penal - închisoare pe un termen de 24 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, începutul termenului fiind calculat din 09.11.2010.

Art.107 alin.(3) Cod penal stabilește că, amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art.166¹ alin.(2)–(4) Cod penal, precum și persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.art.171- 175¹, 201, 206, 208, 208¹ și 208² Cod penal.

Raportând normele sus enunțate la circumstanțele cauzei care guvernează speța, instanța de recurs a menționat că instanța de fond întemeiat a stabilit că cererea condamnatului Sivițki Oleg privind aplicarea în privința lui a actului de amnistie, nu poate fi satisfăcută, iar refuzul Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 9 Pruncul în acest sens, este unul temeinic și prin urmare întemeiat a respins solicitarea condamnatului privind aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Sivițki Oleg, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea să fie admisă integral în sensul formulat, invocând argumente similare cu cele indicate mai sus (pct. 1. din prezenta decizie).

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, în baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Completul de judecată menționează că, cauza dată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr.246 din 31.07.2023, care în partea relevantă a art. XI alin.(3¹) a intrat în vigoare 01.09.2023) și ulterior a fost completată prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr.286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023), în conformitate cu care, recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, (în vigoare până la 01.09.2023, când a intrat în vigoare Legea nr.246 din 31.07.2023, completată prin Legea nr.286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023), Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art.401 alin.(1), pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Conform art.456 alin.(1) coroborat cu art.432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.455 Cod de procedură penală.

În textul art.455 alin.(2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul

recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art.453 Cod de procedură penală.

Prin urmare, normele de drept indicau în mod expres că, puteau fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II Cod de procedură penală, adică calea apelului și/sau recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus, în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de recurs prin care a fost menținută încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea reglementată de art.art.469-471 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs în speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Având ca reper prevederile art.art.455 alin.(2) pct. 7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.art.432 alin.(2) pct. 1), 453, 456 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Sivițki Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2023, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Daguța Sergiu